

Protesti na desetu godišnjicu Guantanama

10 Jan 2012 Izmijenjeno 19:11 CET

Na desetoj godišnjici Guantanama ne može biti jasnije da je to mjesto katastrofalni, pravni, etički i moralni neuspjeh, te laboratorija za torturu, kaže Hina Shamsi, direktorica Unije američkih građanskih sloboda.

Aktivisti na smjenu ulaze u kavez na kome se nalazi natpis 'neograničeni pritvor bez suđenja' [AFP/Getty]

Jedanaestog januara navršava se 10 godina od otvaranja američkog vojnog zatvora Guantanamo. Međutim, iako je njegovo zatvaranje najavljeno samo nekoliko dana nakon inauguracije aktuelnog predsjednika Sjedinjenih Američkih Država Baracka Obame, zatvor Guantanamo je i dalje otvoren, a debata o njegovoj sudbini se nastavlja.

Više organizacija za ljudska prava, uključujući Amnesty International (AI), pozvalo je građane na veliki skup u srijedu, na kome je planirano formiranje velikog ljudskog lanca od Bijele kuće do zgrade Kapitola. Grupa "Svjedok protiv torture" planira u srijedu slične skupove u Parizu, Torontu, Londonu, Briselu i Berlinu.

Prije deset godina, prva grupa zatvorenika stigla je u tu američku vojnu bazu na Kubi. Američka vlada odabrala je tu bazu jer njen teritorij nije pod američkom jurisdikcijom. Zatvorenici u Guantanamu nisu osuđeni, protiv njih nisu podignute ni optužnice, a tamo su prebačeni poslije hapšenja samo na osnovu sumnje da su teroristi i prijetnja nacionalnoj sigurnosti SAD. Brojni su uhapšeni na ratnim poljima, poput Iraka i Afganistana. No, takvima nije dodijeljen status ratnih zarobljenika već „neprijateljskih boraca“.

Laboratorija za torturu

Da su ratni zarobljenici, prema ženevskoj konvenciji, morali bi imati određena prava. „Na desetoj godišnjici Guantanama ne može biti jasnije da je to mjesto katastrofalni, pravni, etički i moralni neuspjeh. To mjesto je laboratorija za torturu i predstavlja princip neograničenog pritvora bez optužbe ili suđenja od strane Amerike“, kazala je Hina Shamsi, direktorica Unije američkih građanskih sloboda.

Bivši zatvorenici navode kako su bili izloženi raznim vrstama torture uključujući i elektrošokove, gušenje tehnikom „waterboarding“ (simuliranje davljenja), premlaćivanje, uskraćivanje sna i hrane, te raznih drugih vrsta fizičkog i psihičkog maltretiranja.

Protesti za zatvaranje Guantanamo [EPA]

"Mi se pridržavamo principa Ženevske konvencije. Dajemo im medicinsku njegu, lijepo ih tretiramo, nema nikakvih optužbi, nema nikakvih dokaza da ih tretiramo izvan okvira Ženevske konvencije - a oni koji drugačije tvrde - ne znaju o čemu pričaju", rekao je tadašnji američki predsjednik George Bush.

Oni koji podržavaju Guantanamo tvrde da njegovo djelovanje izvan granica SAD-a sprečava opasnost od ponovnog napada na američko tlo. "Ono što se dešava tamo je odgovorno, humano, zakonito, dozvoljeno, i u skladu sa ženevskom konvencijom...", izjavio je ondašnji ministar odbrane SAD-a Donald Rumsfeld.

Guantanamo ili „Gitmo“, kako je ovaj zatvor bolje poznat, danas drži 171 zatvorenika, a 89 od njih smatraju se podobnim za puštanje na slobodu.

Samo nekoliko dana nakon inauguracije, Obama je naredio zatvaranje Guantanamo u roku od godinu dana i ponovno ispitivanje slučajeva zatvorenika. „Ovim naređujem početak procesa tokom kojeg će se Guantanamo zatvoriti za manje od godinu dana od danas“, kazao je tada Obama.

Prema podacima ministarstva odbrane SAD-a, sedmorici zatvorenika će biti suđeno pred vojnom komisijom, za 29 se i dalje razmatra sudsko gonjenje, a 46 zatvorenika će ostati neodređen vremenski period u „Gitmu“.

Ljudski lanac

Aktivisti za ljudska prava, od kojih neki odjeveni u narandžasta zatvorska odijela, protestirali su ispred Bijele kuće, zahtijevajući zatvaranje Guantanamo. Članovi grupe „Svjedok protiv torture“, koji su u nedjelju počeli protest, namjeravaju tu ostati do srijede, kada je desetogodišnjica od dolaska prvih zatvorenika u američku bazu na Kubi. Aktivisti na smjenu ulaze u kavez na kome se nalazi natpis "neograničeni pritvor bez suđenja", prenosi AFP.

Američka vlada "nastavlja držati ljudska bića bez suđenja i praktično je bacila Ustav kroz prozor", izjavila je glasnogovornica te grupe Helen Shitinger francuskoj agenciji.

Američka pomorska baza primila je prve zatvorenike u globalnom ratu protiv terorizma 11. januara 2002. godine.

Demonstranti također traže zatvaranje američkog vojnog zatvora Bagram u Afganistanu i ukidanje odredbi zakona iz 2011. godine po kome se odobrava neodređeno zatvaranje osoba osumnjičenih za terorizam.

Izvor: Al Jazeera